

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu Mgr. Lukáše Pišvejce, soudkyně JUDr. Veroniky Burianové a soudce Mgr. Aleše Smetanky ve věci

žalobce: **H. B.**, narozený dne X,
státní příslušnost Íránská islámská republika,
bytem X,
zastoupen Mgr. Petrem Václavkem, advokátem,
sídlem Opletalova 1417/25, 110 00 Praha 1,
proti
žalované: **Komise pro rozhodování ve věcech pobytu cizinců**,
sídlem nám. Hrdinů 1634/3, 140 21 Praha 4,

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 11. 11. 2021, č. j. MV-161844-5/SO-2021,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou datovanou a podanou u Krajského soudu v Plzni (dále jen „soud“) dne 13. 12. 2021 domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 11. 11. 2021, č. j. MV-161844-

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

5/SO-2021 (dále jen „*napadené rozhodnutí*“), kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Ministerstva vnitra, odboru azylové a migrační politiky (dále jen „*prvostupňový orgán*“) ze dne 30. 8. 2021, č. j. OAM-15554-21/CD-2021 (dále jen „*prvostupňové rozhodnutí*“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím byla žalobci podle § 113 odst. 6 písm. a) zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“), zamítnuta jeho žádost o vydání cizineckého pasu.

II.

Žaloba

3. Žalobce v úvodu zrekapituloval skutkové okolnosti svého případu. Uvedl, že v České republice již dlouhou dobu pobývá na základě povolení k trvalému pobytu. Jelikož žalobce není schopen obstarat vydání cestovního dokladu země jeho původu, a to z důvodů nezávislých na jeho vůli, požádal správní orgán o vydání tzv. cizineckého pasu dle § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců. Jelikož prvostupňový orgán žalobcovu žádost zamítl, žalobce napadl prvostupňové rozhodnutí odvoláním, v němž namítal, že prvostupňový orgán žalobcovu žádost zamítl, aniž by jej vyzval k doložení některých z jím předložených dokladů ve formě vyžadované správním orgánem. Rovněž podle žalobce nebyla zohledněna lékařská zpráva týkající se žalobce, jež byla součástí jiného spisu vedeného u prvostupňového orgánu. Žalobce dále prvostupňovému orgánu vytýkal přepjatý formalismus. Žalovaná ovšem odvolání žalobce zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila. Žalobce považuje napadené rozhodnutí žalované za nezákonné a současně i za nepřezkoumatelné, pročez navrhoval, aby soud napadené rozhodnutí zrušil.
4. Za prvé žalobce namítal porušení základních zásad správního řízení plynoucích z § 2 odst. 3 a 4 a dále z § 4 odst. 2 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „*správní řád*“). Prvostupňový orgán v prvotní fázi správního řízení nepoučil žalobce o vadách jeho žádosti spočívajících v tvrzené formální nedostatečnosti jím předloženého rozsudku íránského trestního soudu z roku 1994. Žalobci byla správním orgánem doručena toliko výzva ze dne 11. 6. 2021 k předložení překladu žádosti o vydání cestovního dokladu země jeho původu, což žalobce učinil. Žalobce měl tedy následně za to, že je jeho žádost kompletní pro účely jejímu vyhovění. Žalobce namítal, že správnímu orgánu doložil to, co doložit objektivně mohl. Poskytnul tak správnímu orgánu veškerou potřebnou součinnost, když podpořil svoji žádost i tvrzení o nemožnosti obstarání pasu země jeho původu listinným důkazem, z něhož je zřejmé, že v minulosti byl v Íránu vystaven jednání, které nelze považovat za slučitelné se závazky České republiky vyplývající z mezinárodního práva. Správnímu orgánu tedy muselo *prima facie* být zřejmé, jaké okolnosti vedou žalobce k podání žádosti o vydání cizineckého pasu. Žalobce poté v obecné rovině poukázal na to, že Íránská islámská republika je zemí nesvobody, kde dochází k systematickému porušování lidských práv, perzekuci pro politické i náboženské (ne)vyznání a udělování nelidských a krutých trestů osobám protivícím se náboženskému a politickému režimu, jak dokládají četné zprávy mezinárodních organizací. Žalobce se stal v roce 1994 obětí uvedeného režimu. Žalobce v postupu správních orgánů vůči jeho osobě spatřuje nejen nezákonnost, ale též nespravedlnost a formalismus, neboť tyto nevzaly v potaz výše uvedená a objektivně hůře doložitelná fakta, v důsledku čehož je žalobce *de facto* nucen být v kontaktu s mocenskými orgány Íránské islámské republiky v míře větší, než je tomu zapotřebí.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

5. Žalobce v dané souvislosti nesouhlasil s postojem správních orgánů, které poukazovaly na skutečnost, že žalobce i přes tvrzené obavy za uvedených 27 let Írán několikrát navštívil, když namítal, že do země vycestoval pouze v několika zcela odůvodněných případech a že Írán zůstává pro žalobce místem skutečně nebezpečným. Žalobce argumentoval, že dominantní část právní nauky zastává názor, že ani návštěva země původu (zcela sporadická, jako je tomu právě v případě žalobce, který za 27 let života v České republice navštívil Írán toliko v pěti případech) neopravňuje státní orgány země poskytující azyl aktivovat pozastavující klauzuli Úmluvy o právním postavení uprchlíků a ochranný status jednotlivci odebrat pro neexistenci obav před zemí původu. Žalobce dále označil argument správních orgánů o jeho podnikání v zemi původu jako zcela neodůvodněný, když naopak považuje za přirozené a žádoucí, že využívá svých znalostí jazyka, místních reálií i svých kontaktů v zemi jeho původu ve prospěch obchodní korporace, v níž vyvíjel své aktivity. Neprokázání skutečnosti, že jeho návštěvy v zemi původu probíhaly „pod záštitou“ Amnesty International, žalobce označil za formalistický požadavek, neboť v minulosti se jednalo o standardizovaný postup, přičemž žalobce nemá, jak by uvedené skutečnosti mohl správnímu orgánu bezpečně prokázat. Žalobce však v průběhu správního řízení nebyl poučen či vyzván k tomu, aby uvedenou skutečnost doložil, v čemž žalobce spatřuje porušení výše uvedených ustanovení správního řádu.
6. Za druhé žalobce namítal, že jím v řízení nepředložená lékařská zpráva byla již předmětem jiného řízení vedeného u prvostupňového orgánu, což žalobce uváděl již v rámci řízení o jeho žádosti. S odkazem na § 6 odst. 2 správního řádu žalobce namítal, že zcela jistě bylo v možnostech správního orgánu uvedenou lékařskou zprávu dohledat, a to za pouhého použití základních identifikačních údajů žalobce. V žalobcově případě tak chyběla vůle činit jakékoliv o něco složitější kroky při vedení řízení o jeho žádosti o vydání cizineckého pasu. I takový postup je podle žalobce v rozporu § 4 odst. 1 správního řádu. Žalobce namítal, že prvostupňovým orgánem nebyl k předložení lékařské zprávy ani vyzván, ani se mu nedostalo poučení, a proto je napadené rozhodnutí překvapivé.
7. Za třetí žalobce namítal, že se žalovaná v odůvodnění napadeného rozhodnutí nijak nevypořádala s odvolací námitkou žalobce vztahující se ke komunikaci žalobce s Velvyslanectvím Íránské islámské republiky v Praze (dále jen „*velvyslanectví*“). Žalobce ve svém odvolání zejména připomínal, že velvyslanectví Íránské islámské republiky nekomunikovalo s žalobcem písemně. Tuto skutečnost tím pádem nemohl správnímu orgánu ani nijak prokázat. Správní orgán měl při zohlednění „důkazní nouze“ na straně žalobce nařídit výslech žalobce, a to s ohledem na požadavky kladené na rozhodování správních orgánů vyplývajících z § 3 správního řádu a zásady materiální pravdy. S touto v odvolání namítanou skutečností a vysvětlením žalobce se žalovaná ve svém rozhodnutí žádným způsobem nezabývala, a to ani implicitně, v čemž žalobce spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. K námitce nepřezkoumatelnosti žalobce odkázal na závěry obsažené v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2020, č. j. 1 Afs 68/2020 – 31.
8. Za čtvrté, žalobce sice nerozporoval skutečnost, že v předmětném řízení na jeho straně ležela povinnost k prokázání rozhodných skutečností, ovšem považoval za důležité připomenout, že v mnoha aspektech nebylo ani není objektivně v jeho možnostech prokázat „ke spokojenosti“ správního orgánu všechny rozhodné skutečnosti. Žalobce přitom odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 8. 2018 ve věci sp. zn.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

10 Azs 86/2018 a na tam vyslovený právní názor, že správní orgány nejsou ani v řízení o žádosti zbaveny povinnosti postupovat tak, aby byl zjištěn stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti. Žalobce rovněž poukázal na to, že z procesní opatrnosti navrhol v průběhu řízení výslech osoby žalobce k (bezpečnému) prokázání všech svých tvrzení, ovšem prvostupňový orgán raději vyšel z prakticky nesouvisejícího výsledku žalobce provedeného v roce 2014 k jeho žádosti o dlouhodobý pobyt. Zohlednil-li správní orgán tento výslech, tím spíše měl vyhovět žádosti žalobce o provedení výslechu nového. Žalobce na tomto místě upozornil na rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 28. 3. 2017, č. j. 57 A 6/2016 – 81, kde soud poukázal na důležitost výslechu cizince v řízení o pobytu cizince, a to s odkazem na dřívější rozhodnutí zdejšího soudu ze dne 15. 7. 2015, č. j. 57 A 75/2014 – 52, ve kterém soud označil výslech za podstatný úkon řízení.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

9. Žalovaná v úvodu svého vyjádření ze dne 21. 1. 2022, doručeného soudu téhož dne, nejprve odkázala na popis skutkového stavu a průběhu správního řízení uvedený v napadeném rozhodnutí. Poté se vyjádřila k jednotlivým žalobním námitkám.
10. Žalovaná měla za to, že žalobce zopakoval námitky uvedené v odvolání, a proto předně odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí. K námitce nedostatečného poučení žalobce o vadách žádosti žalovaná odkázala na tu část svého rozhodnutí, kde se uvádí, že prvostupňový orgán zaslal žalobci dne 20. 5. 2021 výzvu k doplnění žádosti o vydání cizineckého pasu, v níž uvedl, že rozsudek z roku 1994 byl doložen v neověřené kopii, ze které je patrné, že i překlad je činěn z neověřené a nekvalitní kopie a bez lékařské zprávy, a dále že mu není z prohlášení zřejmé, jak rozsudek z roku 1994 ovlivňuje možnost jeho návratu do země původu a to i s ohledem na vstupní razítka v jeho pase, uzavření sňatku na území domovského státu v roce 1996 a též aktivity ve společnosti, která vykupovala a exportovala výtahy do Íránu. Prvostupňový orgán vyzval žalobce, aby doložil věrohodné doklady, ze kterých bude patrné, že si cestovní doklad nemůže opatřit ani v zemi původu. Žalovaná rovněž v napadeném rozhodnutí uvedla, že prvostupňový orgán komplexně popsal, na základě jakých důvodů nepovažuje tvrzení odvolatele za dostatečně prokázané. Žalovaná dále uvedla, že spatřuje informace poskytnuté žalobcem za rozporné. Žalobce neprokázal záštitu Amnesty International při vycestování do země původu. Žalovaná má za to, že se jedná o etablovanou společnost, která je schopna na vyžádání žalobce jeho tvrzení potvrdit. Žalobce tak neučinil. K vyjádření žalobce, že je pro něj traumatizující být v kontaktu s mocenskými orgány domovského státu, žalovaná namítala, že tyto jeho obavy mu však nebránily v podnikání a odjezdu do země původu za obchodními účely.
11. K námitce označené jako druhá žalovaná uvedla, že se žalobce ani v žalobě nepokusil určit, kdy či do jakého řízení měla být lékařská zpráva založena. Žalobce argumentuje zásadou hospodárnosti řízení, sám se jí však neřídí a očekává, že správní orgán bude procházet řadu spisů, některých již nepochybně založených k archivaci.
12. K námitce označené jako třetí žalovaná v první řadě podotkla, že není rozhodující délka rozhodnutí, ale skutečnost, zda se vyjádřila k námitkám uvedeným v odvolání, a to žalovaná učinila. Žalovaná není povinna reagovat na dlouhé odvolání (které mimo jiné v řadě případů tvořili dlouhé citace judikatury) stejně dlouhým rozhodnutím. Žalovaná poté upozornila, že žalobce nijak nedoložil např. výpisy z telefonních hovorů. Přestože se žalovaná výslovně nevyjádřila k telefonické komunikaci s velvyslanectvím, má za to,

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

že z celého rozhodnutí jasně vyplývá, z jakých důvodů nepřistoupila ke zrušení napadeného rozhodnutí. Na rozhodování správních orgánů prvního a druhého stupně je třeba hledět jako na jeden celek.

13. Konečně k námitce označené jako čtvrtá žalovaná odkázala na napadené rozhodnutí, kde uvedla, že prvostupňový orgán nebyl povinen přistoupit k provedení výsledku žalobce. Bylo na žalobci, aby předložil taková tvrzení (opatřená důkazy), která nebudou rozporná.
14. Žalovaná uzavřela, že i nadále trvá na tom, že prvostupňový orgán rozhodl správně, když žalobci nevydal cizinecký pas. Tudíž navrhla, aby soud předmětnou žalobu zamítl.

IV.

Replika žalobce

15. Žalobce ve své replice ze dne 16. 2. 2022 (doručené soudu téhož dne) uvedl, že se neztotožňuje s obsahem vyjádření žalované. Žalobce označil za mimořádně nekorektní tvrzení žalované ohledně jeho podnikání v zemi původu a jeho cest do země původu. V dané souvislosti uvedl, že v zemi původu byl za celou dobu pouze několikrát a *de facto* pouze za rodinnými účely, tudíž tyto skutečnosti i nadále nemění nic na jeho oprávněných obavách ze státních orgánů své země. K otázce „hospodárnosti“ řízení žalobce oponoval vlastní otázkou, proč by správní orgán měl procházet řadu spisů, když by zcela jistě byl schopen určit jeden či pár konkrétních spisů již dle jména samotného žalobce. K odkazu na § 52 správního řádu žalobce uvedl, že těžko mohl doložit výpis telefonních hovorů a navíc samotný výpis by nedokazoval nic kromě toho, že žalobce na konkrétní číslo volal. K otázce svého výsledku žalobce opětovně poukázal na to, že se nacházel ve stavu důkazní nouze, pročez provedení takového úkonu logicky navrhoval, a to i s ohledem na zásadu zakotvenou v § 3 správního řádu. Co do podrobností žalobce plně odkázal na svoji žalobu.

V.

Průběh řízení a soudní jednání

16. Soud konstatuje, že žaloba směřující proti napadenému rozhodnutí byla podána včas, neboť zákonná lhůta 30 dnů od doručení napadeného rozhodnutí (srov. § 172 odst. 1 zákona o pobytu cizinců) byla dodržena. Napadené rozhodnutí totiž bylo žalobci (resp. jeho právnímu zástupci) doručeno dne 12. 11. 2021 a předmětná žaloba byla soudu doručena dne 13. 12. 2021 (tj. poslední den zákonné lhůty pro podání žaloby, neboť se jedná o nejbližší pracovní den po neděli 12. 12. 2021, kdy uplynula lhůta 30 dnů od doručení napadeného rozhodnutí). Soud dále konstatuje, že žaloba byla podána osobou k tomu oprávněnou (žalobce byl adresátem napadeného rozhodnutí), proti žalované, která je pasivně legitimována (jako odvolací orgán, který vydal napadené rozhodnutí), po vyčerpání řádných opravných prostředků (proti napadenému rozhodnutí nebylo odvolání přípustné) a obsahuje všechny požadované formální náležitosti. Soud proto mohl přistoupit k věcnému přezkoumání žaloby.
17. Vzhledem k tomu, že žalobce vyjádřil nesouhlas s rozhodnutím o věci samé bez jednání (podáním ze dne 16. 12. 2021, č. l. 16), soud konal dne 17. 1. 2023 jednání.
18. Žalovaná se z účasti na jednání telefonicky omluvila a vyslovila souhlas, aby soud jednal v její nepřítomnosti (omluvu od žalované soud obdržel v průběhu jednání). Právní zástupce žalobce při jednání setrval na své dosavadní argumentaci a v podrobnostech odkázal na podanou žalobu. Současně pak právní zástupce žalobce akcentoval zejména

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

svou námitku formalistického posouzení věci ze strany správních orgánů, které dle názoru žalobce nezohlednily jeho specifickou situaci a relevantní právní úpravu neaplikovaly v kontextu jeho osobního příběhu. Správní orgány měly zohlednit porušování základních lidských práv ze strany současného režimu v Íránu, a to v kontextu žalobcova odsouzení v roce 1994 ke krutému tělesnému trestu, což bylo důvodem žalobcova opuštění jeho domovského státu. Zopakoval, že s ohledem na režim v Íránu a fungování tamních úřadů se žalobce ocitl v pochopitelné důkazní nouzi a že správní orgány toto měly zohlednit v rámci dokazování a konat výslech žalobce. V ostatním pak vyjádření právního zástupce žalobce korespondovalo s jeho žalobními námitkami uplatněnými v písemných vyjádřeních. V závěrečném návrhu se pak vyjádřil i samotný žalobce, který se k jednání osobně dostavil, přičemž poukazoval zejména na to, že na velvyslanectví poté, co dle sdělených instrukcí tam odeslal svůj stávající cestovní pas, telefonoval více jak padesátkrát ze svého telefonu, což by jistě příslušní mobilní operátoři mohli potvrdit. Dále uvedl, že v Íránu byl jen třikrát, a to dvakrát kvůli operaci své dcery a jednou, když mu zemřela babička. Rovněž uvedl, že v České republice žije 16 let a že plně respektuje zdejší zákony a že se chce do své vlasti vrátit, až se změní režim a žalobce přestane být pronásledován, když pronásledována je dlouhodobě celá jeho rodina, která po 300 let patřila k nejvýznamnější vrstvě íránského obyvatelstva. Přestože žalobce žil a studoval různě po světě (např. v USA a Rusku), je nadále hrdý na svou vlast a chce se tam vrátit, až to bude pro něj bezpečné.

19. Soud při jednání konstatoval obsah prvostupňového rozhodnutí a poté napadeného rozhodnutí, což ve spojení s obsahem správního spisu považoval za dostačující pro posouzení žalobních námitek. Žalobce s ohledem na soudem vymezený předmět sporu na provedení dalších důkazů netrval, resp. při jednání žádné další důkazní návrhy neučinil.

VI.

Posouzení věci soudem

20. V souladu s § 75 odst. 1 a 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) soud vycházel při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě. Soud přezkoumal napadené rozhodnutí i z pohledu vad, k nimž je povinen přihlédnout z úřední povinnosti (srov. § 76 s. ř. s.).
21. Po přezkoumání skutkového a právního stavu a po prostudování obsahu předloženého správního spisu soud dospěl k závěru, že žaloba **není důvodná**.
22. Jak již bylo uvedeno výše, správní spis (ve spojení se skutečnostmi mezi účastníky nespornými) poskytoval dostatečný podklad pro posouzení žalobních námitek a rozhodnutí v předmětné věci. Soud rekapituluje podstatný obsah správního spisu následovně.
23. Žalobce podal dne 19. 4. 2021 žádost o vydání cizineckého pasu dle § 113 odst. 6 písm. d) zákona o pobytu cizinců. Žalobce ke své žádosti doložil průkaz povolení k pobytu a čestné prohlášení, v němž uvedl, že dne 24. 6. 2016 mu byl vydán íránský cestovní doklad a že vzhledem ke končící platnosti vystaveného dokladu byl ambasádou Íránu vyzván, aby tento doklad zaslal na adresu ambasády. Žalobce tak učinil, což doložil podacím lístkem ze dne 3. 3. 2021. Následně mělo být žalobci sděleno, že mu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

prostřednictvím ambasády cestovní doklad vystaven nebude a že pro nový doklad se musí dostavit do Íránu osobně. To ovšem žalobce učinit nemůže v obavě o své zdraví a život. Žalobce poukázal na to, že byl v roce 1994 odsouzen za popírání proroctví islámského proroka a za odpadlictví od Islámu k tělesnému trestu a vězení, kde byl i mučen. Na území ČR pobývá od roku 2008, kde žije se svou partnerkou Y. P.. Dne 27. 2. 2019 se jim narodila dcera. Na území nebyl trestně stíhán, nemá nedoplatky vůči úřadům, vlastní zde nemovitost. Žalobce doložil prostou kopii úředního překladu rozsudku trestního soudu Íránské islámské republiky (s poznámkou překladatele, že překlad byl vyhotoven z nekvalitní kopie a že ručně psaný text byl špatně čitelný).

24. Prvostupňový orgán učinil součástí správního spisu protokol o výsledku žalobce ve věci řízení o žádosti o prodloužení platnosti povolení k dlouhodobému pobytu, který se uskutečnil dne 28. 5. 2014, a to za přítomnosti právního zástupce žalobce. Žalobce v rámci svého výsledku mj. uvedl, že poprvé přijel do ČR v roce 2007 na turistické vízum a dne 17. 3. 2008 přicestoval na dlouhodobé vízum. Dále uvedl, že je jednatelem ve společnosti DUBAI business centre development s.r.o., která nabízí nemovitosti na území ČR klientům z Dubaje, zajišťuje lázeňské pobyty pro VIP hosty a rovněž má zájem vybudovat hangár pro privátní letadla v Karlových Varech. Žalobce je rovněž společníkem ve společnosti ASA plus s.r.o., která kupuje výtahy a ty exportuje do Íránu. Též uvedl, že je vlastníkem nemovitosti v K. V., kde sdílí společnou domácnost s paní E. K., a že je svobodný, ženatý nebyl, jeho dcera studuje v Arabských emirátech. K dotazu, zda má nějaké závažné důvody, které by mu bránily ve vycestování, uvedl, že nemá žádné takové závažné důvody. Dále byla prvostupňovým orgánem do správního spisu založena kopie žalobcova cestovního dokladu a poté oddací list žalobce s íránskou občankou slečnou M. ze dne 18. 5. 1996 vystavený Justiční státní organizací Íránské islámské republiky.
25. Posléze prvostupňový orgán učinil vůči žalobci výzvu ze dne 20. 5. 2021 k doložení důvodů nezávislých na jeho vůli, pro které si nemůže opatřit cestovní doklad. Prvostupňový orgán žalobce upozornil, že jím uváděné důvody nepovažuje za jakkoli doložené, když se jedná pouze o ničím neprokázaná tvrzení. Vyzval proto žalobce, aby doložil výzvu k zaslání cestovního dokladu ze strany velvyslanectví nebo další komunikaci a též žádost o vydání nového cestovního dokladu s podacím lístkem úřadu. Prvostupňový orgán dále vyzval k doložení tvrzeného sdělení od velvyslanectví, že nový cestovní doklad žalobci vystaven nebude a že si má pro nový pas vycestovat do země původu. Rovněž prvostupňový orgán poukázal na to, že rozsudek íránské trestního soudu byl doložen jako překlad v neověřené kopii, ze které je patrné, že i samotný překlad byl činěn z neověřené a nekvalitní kopie rozsudku, a dále že nebyla doložena lékařská zpráva, která byla jako příloha avizována. Dále pak prvostupňový orgán ve výzvě konstatoval, že z cestovního dokladu (jehož kopii má k dispozici) vyplývá, že žalobce zemi původu opakovaně navštívil a že prostřednictvím jedné ze společností, kde působil, udržoval s Íránem obchodní vztahy. Rovněž bylo uvedeno, že žalobce uzavřel na území domovského státu sňatek a že cestovní doklady byly domovským státem vystavovány i po roce 1994. Konečně byla zpochybněna pravdivost tvrzení o udělení doplňkové ochrany. V návaznosti na sdělené výhrady prvostupňový orgán vyzval žalobce k doplnění žádosti o doklady, které budou prokazovat, že si nezávisle na jeho vůli nemůže opatřit cestovní doklad země původu.
26. V reakci na uvedenou výzvu prvostupňového orgánu žalobce podáním ze dne 2. 6. 2021 doplnil svou žádost. V doplnění vedl, že nemůže předložit veškeré požadované doklady a

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

dokumenty, neboť jimi nedisponuje a nikdy nedisponoval. Velvyslanectví nikdy písemně nekomunikovalo, obecně komunikuje pouze ústně. Žádost o vydání cestovního dokladu byla žalobci sdělena telefonicky, stejně jako informace o tom, že nový cestovní doklad mu nebude vystaven a že má za účelem jeho obstarání vycestovat do země původu. Žalobce z procesní opatrnosti učinil návrh svého výsledku „za účelem prokázání všech výše uvedených skutečností“. Žalobce předložil svou žádost o vydání cestovního dokladu s tím, že úředně ověřený překlad není schopen zajistit v tak krátké lhůtě. Poté uvedl, že navštívil domovský stát přibližně třikrát, a to vždy ve spolupráci s organizací Amnesty International. Vždy se přitom jednalo o návštěvu z důvodu úmrtí či narození (dcery). Amnesty International v takovém případě garantovala bezpečí žalobce po dobu tří dnů, ovšem od roku 2016 byla tato činnost zastavena a žalobce zemi svého původu od té doby nenavštívil. Podotkl, že aktuálně nemá žádný cestovní doklad a že se mu dne 26. 5. 2021 narodila dcera, jejíž rodný list doložil. Podáním ze dne 10. 6. 2021 žalobce dodatečně doložil úřední překlad podané žádosti ze dne 1. 3. 2021 o vydání cestovního dokladu, z něhož vyplynulo, že řada míst v žádosti zůstala žalobcem nevyplněna a že předchozí cestovní doklad č. X, který vydalo velvyslanectví, byl platný do 25. 6. 2021. Při této příležitosti žalobce opětovně navrhl z procesní opatrnosti výslech své osoby „za účelem prokázání všech rozhodných skutečností“.

27. Vyrozměním ze dne 25. 6. 2021 byl žalobce informován o svém právu dle § 36 odst. 3 správního řádu seznámit se se spisovým materiálem a vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Žalobce svého práva využil a se spisovým materiálem se seznámil dne 14. 7. 2021. Podáním ze dne 21. 7. 2021 se žalobce vyjádřil k podkladům pro rozhodnutí tak, že dle jeho přesvědčení splnil všechny zákonem vyžadované podmínky pro vyhovění jeho žádosti.
28. Dne 30. 8. 2021 prvostupňový orgán vydal shora specifikované prvostupňové rozhodnutí, kterým žalobcovu žádost o vydání cizineckého pasu zamítl, neboť nebylo prokázáno, že by si žalobce nemohl cestovní doklad nezávisle na své vůli opatřit. Prvostupňový orgán uvedl, že je mu z jeho úřední činnosti známo, že občané Íránské islámské republiky na území cestovními doklady země původu disponují a dosud nezaznamenal žádné závažné problémy s jejich obstaráváním. Dále připustil, že komunikace žalobce s velvyslanectvím mohla proběhnout telefonicky, pokud však žalobce tvrdí, že jeho komunikaci s velvyslanectvím nelze nikterak doložit, o to konzistentnější musí být tvrzení, proč si cestovní doklad země původu nemůže obstarat, a rovněž tato tvrzení musí žalobce doložit. Prvostupňový orgán poté odůvodnil, proč nepřistoupil k provedení výslechu žalobce, když zejména uvedl, že žalobce namísto toho, aby vyjasnil nesrovnalosti, na které byl upozorněn ve výzvě prvostupňového orgánu, tak začal navrhovat svůj výslech, přičemž ale výslech účastníka řízení přichází v úvahu až ve chvíli, kdy by rozhodné skutečnosti nebylo možné zjistit jiným způsobem. Prvostupňový orgán poté spatřoval rozpor v tvrzení žalobce, že nemůže do země původu cestovat z důvodu obav o svůj život, se skutečností, že se v roce 1996 v zemi původu oženil a do země původu opakovaně cestoval. Prvostupňový orgán vyvrátil tvrzení žalobce, že do Íránu cestoval pouze třikrát, když kopie cestovních dokladů žalobce založené ve správním spisu obsahují celkem 10 íránských razítek, což znamená, že žalobce do roku 2017 absolvoval minimálně pět cest do země původu. Žalobce rovněž nedoložil, že do Íránu cestoval pod záštitou Amnesty International, ačkoli u této organizace lze předpokládat, že komunikuje zpětně prokazatelným způsobem, stejně jako nebylo doloženo tvrzené úmrtí babičky, bratra a narození dcery, ačkoli to lze

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

rovněž reálně doložit. Konečně žalobce nedoložil ani originál rozsudku, ani tvrzenou lékařskou zprávu, a to ani po výzvě. Prvostupňový orgán rovněž vyšel z protokolu o výsledku ze dne 28. 5. 2014, kde žalobce na otázku, zda mu ve vycestování brání nějaké závažné důvody, odpověděl, že nikoli.

29. Žalobce prvostupňové rozhodnutí napadl blanketním odvoláním ze dne 1. 9. 2021, které doplnil podáním ze dne 6. 9. 2021. V rámci odvolání žalobce zejména namítal, že se mu nedostalo dostatečného poučení a dále že prvostupňový orgán nedostatečně posoudil přiměřenost svého rozhodnutí a nejlepší zájem žalobcova dítěte.
30. Jak již bylo uvedeno v úvodu odůvodnění tohoto rozsudku, žalovaná napadeným rozhodnutím odvolání žalobce zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila, když se plně ztotožnila s posouzením věci provedeným prvostupňovým orgánem. Žalovaná rovněž v odůvodnění napadeného rozhodnutí reagovala na jednotlivé okruhy žalobcem uplatněných odvolacích námitek.
31. Ve správní žalobě žalobce vůči napadenému rozhodnutí namítal jednak nepřezkoumatelnost spočívající v nevypořádání jedné z jeho odvolacích námitek, jednak nezákonnost, kterou žalobce spatřoval, zjednodušeně řečeno, v tvrzených procesních pochybeních souvisejících s otázkou (ne)prokázání zákonných předpokladů pro vydání cizineckého pasu ve smyslu § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců.
32. Soud se nejprve zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť z povahy věci vyplývá, že z hlediska zákonnosti lze přezkoumat pouze takové rozhodnutí, které je přezkoumatelné.
33. V této souvislosti soud nejprve uvádí, že z hlediska soudního přezkumu činí rozhodnutí správních orgánů obou stupňů jeden celek (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 10. 2004, č. j. 5 Afs 16/2003 – 56, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 10. 2021, č. j. 7 As 447/2019 – 60, bod [22]). Z ustálené judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2016, č. j. 1 As 287/2015 – 51, bod [24]) dále vyplývá, že *„přezkoumatelné rozhodnutí je rozhodnutí srozumitelné, s dostatkem důvodů podporujících výrok rozhodnutí. Nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je dána především tehdy, opřel-li soud rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, případně zjištěné v rozporu se zákonem (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Ads 58/2003 – 75, publ. pod č. 133/2004 Sb. NSS), nebo pokud zcela opomněl vypořádat některou z námitek uplatněných v žalobě (viz např. rozsudek ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007 – 58, rozsudek ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004 – 73, publ. pod č. 787/2006 Sb. NSS, či rozsudek ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004 – 74).“* Ačkoliv byl tento právní názor vysloven ve vztahu k soudnímu rozhodnutí, lze jej vztáhnout i na rozhodnutí správních orgánů (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 1. 2013, č. j. 1 Afs 92/2012 – 45, bod [22]). Zároveň je nutno zdůraznit, že nesouhlas žalobce s výkladem učiněným správními orgány nelze zaměňovat s nepřezkoumatelností jejich rozhodnutí, která je objektivní překážkou znemožňující soudu tato přezkoumat (přiměřeně srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 9. 2019, č. j. 10 As 102/2018 – 45, bod [15]).
34. V posuzovaném případě je z odůvodnění napadeného rozhodnutí jasné patrné, na základě jakých důvodů žalovaná dospěla ke svému rozhodnutí a dále že žalovaná reagovala na všechny podstatné argumenty uplatněné žalobcem. Shodné platí i pro

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

prvostupňové rozhodnutí, jak bylo soudem zrekapitulováno výše. Správní orgány se tedy v dostatečném rozsahu zabývaly podstatou předmětné věci, stejně jako jednotlivými námitkami uplatněnými žalobcem ať již ve stádiu řízení před prvostupňovým orgánem, tak i ve stádiu řízení odvolacího. Soud tak nemá pochyb o tom, že posouzení správních orgánů je jako celek způsobilé soudního přezkumu.

35. Žalobce v žalobě namítal dílčí nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí, když v odůvodnění žalované postrádal vypořádání jeho námitky, že velvyslanectví nekomunikovalo s žalobcem písemně, v důsledku čehož prý žalobce nemohl správním orgánům doložit prvostupňovým orgánem požadovanou komunikaci žalobce a velvyslanectví ohledně tvrzené výzvy k odevzdání jeho cestovního pasu. Soud předně nesouhlasí s žalobcem v tom, že by tato jeho dílčí námitka nebyla žalovanou vypořádána ani implicitně. Jak je patrné z napadeného rozhodnutí, žalovaná podrobně zrekapitulovala důvody, pro které prvostupňový orgán přistoupil k zamítnutí žalobcovy žádosti z důvodu neprokázání zákonných podmínek pro vydání cizineckého pasu ve smyslu § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců, přičemž toto posouzení aprobovala jako správné, včetně toho, jakým způsobem se prvostupňový orgán vypořádal s argumentem, že velvyslanectví mělo se žalobcem komunikovat pouze ústně (srov. str. 4 a 7 napadeného rozhodnutí). Soud souhlasí s žalovanou, že i bez toho, že by se žalovaná explicitně vyjádřila k dílčí námitce ohledně tvrzení o ústní komunikaci žalobce s velvyslanectvím ve věci odevzdání jeho cestovního pasu, tak z celkového kontextu odůvodnění napadeného rozhodnutí (ve spojení s rozhodnutím prvostupňovým) jasně vyplývá, z jakých důvodů žalovaná nevyhověla odvolání a nepřistoupila ke zrušení prvostupňového rozhodnutí zamítajícího žalobcovu žádost. Jak již bylo uvedeno výše, na rozhodnutí správních orgánů prvního a druhého stupně je třeba hledět jako na jeden celek. Soud tudíž shledal nedůvodnou námitku žalobce o nepřezkoumatelnosti rozhodnutí v uvedené dílčí otázce.
36. Soud posléze mohl přistoupit k posouzení námitky nezákonnosti napadeného rozhodnutí. Soud přitom vyšel zejména z následující relevantní právní úpravy a judikatury.
37. Podle § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců platí, že *cizinecký pas vydá ministerstvo na žádost cizince, který pobývá na území na základě povolení k trvalému pobytu, nemá platný cestovní doklad a doloží, že si jej nemůže nezávisle na své vůli opatřit.*
38. Podle § 52 správního řádu platí, že *účastníci jsou povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. Správní orgán není návrhy účastníků vázán, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.*
39. Obecně platí, že řízení zahajovaná na návrh (žádost) jsou ovládána zásadou dispoziční, a je tak v zájmu žadatele, aby ve své žádosti předložil veškeré potřebné náležitosti, tedy tvrdil a prokázal splnění podmínek pro vyhovění jeho žádosti. Ostatně ve vztahu k důkaznímu břemenu žadatele je judikatura správních soudů zcela konstantní, jak vyplývá z jejího shrnutí např. v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 3. 2019, č. j. 7 Azs 554/2018 – 31, podle něhož platí, že „(...) důkazní břemeno v řízení vedeném na základě žádosti leží primárně na žadateli, nikoliv na správním orgánu (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 11. 2009, č. j. 2 As 17/2009 – 60, ze dne 15. 11. 2017, č. j. 8 Azs 111/2017 – 36, ze dne 7. 2. 2018, č. j. 9 As 330/2016 – 192, ze dne 18. 3. 2015, č. j. 6 As 7/2015 – 26, ze dne 12. 3. 2015, č. j. 9 Azs 12/2015 – 38, či ze dne 19. 4. 2018, č. j. 3 Azs 234/2017 – 28)“. Jak judikoval Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 14. 3. 2019, č. j. 1

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

Azs 367/2018 – 34, *obecná povinnost správních orgánů opatřovat podklady pro rozhodnutí a postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu), je doplňována povinností účastníků řízení poskytnout potřebnou součinnost (§ 50 odst. 2 správního řádu), případně označit důkazy na podporu svých tvrzení (§ 52 správního řádu).*

40. Mezi stranami nebylo sporu o tom, že v posuzovaném případě se jednalo o řízení zahájené na žádost, ve kterém povinnost tvrzení a důkazní břemeno primárně nese žadatel, tj. v posuzovaném případě žalobce. Podstatou sporu bylo to, zda se žalobci v průběhu řízení dostalo náležitého poučení tak, aby postup správních orgánů nebyl pro žalobce překvapivým, a zda správní orgány nepostupovaly vůči žalobci přespřílišně formalisticky a dostaly tak své obecné povinnosti opatřovat podklady pro rozhodnutí a postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.
41. Žalobce předně vytýkal žalované, že tato aprobovala prvostupňové rozhodnutí, přestože prvostupňový orgán žalobce nepoučil o vadách jeho žádosti, v čemž žalobce spatřuje porušení jím odkazovaných základních zásad správního řízení. V tomto ohledu s žalobcem rozhodně nelze souhlasit, neboť, jak je patrné z výše uvedené rekapitulace obsahu správního spisu, prvostupňový orgán učinil vůči žalobci výzvu ze dne 20. 5. 2021 k doložení důvodů nezávislých na jeho vůli, pro které si žalobce nemůže opatřit cestovní doklad, přičemž v této výzvě bylo žalobci podrobně ozřejmáno, proč jím uváděná tvrzení prvostupňový orgán shledává neprokázanými a v části i rozporuplnými. Prvostupňový orgán v dané souvislosti žalobce vyzval k řádnému doložení jednotlivých jeho tvrzení, a to včetně specifikace, o jaké důkazní prostředky by se mělo jednat (v podrobnostech viz výše bod 25. tohoto rozsudku). Žalobci tak muselo být z předmětné výzvy patrné, v čem prvostupňový orgán spatřuje vady a nedostatky jeho žádosti, což ostatně dokládá i to, že na předmětnou výzvu reagoval podáním ze dne 2. 6. 2021, v němž (již právně zastoupen) doplnil svou žádost, ovšem z pohledu správních orgánů nedostatečně. Žalobci se tak ve správním řízení dostalo náležitého poučení a postup prvostupňového orgánu vůči žalobci nebyl nikterak překvapivý, resp. rozporný se zásadami správního řízení.
42. Soud se ztotožnil se správními orgány, že žalobce neprokázal, ač řádně poučen a vyzván k odstranění vad své žádosti, že by byla v jeho případě splněna zákonná podmínka pro vydání cizineckého pasu dle § 113 odst. 6 písm. a) zákona o pobytu cizinců, tedy že by doložil, že *si platný cestovní pas nemůže nezávisle na své vůli opatřit*. Soud souhlasí se správními orgány i v tom, že některá tvrzení žalobce byla rozporná a do jisté míry i nevěrohodná, když žalobce nedokázal přesvědčivě vysvětlit nesrovnalosti, na které prvostupňový orgán poukázal ve své výzvě k odstranění vad žádosti.
43. Jakkoli lze s žalobcem souhlasit v tom, že Íránská islámská republika je nechvalně známá nedodržováním lidských práv a udělováním krutých trestů a pronásledováním odpůrců režimu, což ostatně nebylo ze strany správních orgánů zpochybňováno, tak toto obecné východisko nezbavovalo žalobce jeho procesní povinnosti doložit, že skutečně v jeho případě není možné dosáhnout vydání cestovního pasu od orgánů jeho domovského státu. Žalobce sice doložil překlad pořízený z kopie trestního rozsudku, na základě kterého byl v roce 1994 odsouzen za odpírání islámské víry, přičemž tvrdil, že v důsledku toho byl nucen ze země původu uprchnout a dodnes má obavy z další perzekuce, ovšem prvostupňovému orgánu ani přes výzvu nedoložil originál či ověřenou kopii daného trestního rozsudku, popř. neuvedl důvody, pro které by tak nemohl učinit. Přitom požadavek na originál či úředně ověřenou kopii předmětného rozsudku se soudu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

jeví jako pochopitelný v situaci, kdy se v úředním překladu (předloženém ve správním řízení pouze v prosté kopii) objevuje informace předkladatele, že předklad byl vyhotoven z nekvalitní kopie, na které byl špatně čitelný ručně psaný text (obecně platí, že jakýkoli ručně psaný text v úřední listině vyvolává pochybnosti o autentičnosti a úplnosti dané listiny). K námitkám žalobce, že vzhledem k jeho osobnímu příběhu je pochopitelné, že ve správním řízení nepředložil originál či ověřenou kopii trestního rozsudku vydaného íránským trestním soudem v 1994, soud odkazuje na odůvodnění obou správních rozhodnutí, z nichž je patrné, že nedoložení originálu či ověřené kopie trestního rozsudku nebylo stěžejním důvodem, pro který správní orgány žalobcově žádosti nevyhověly. Navíc žalobce ve správním řízení neuvedl, že originálem či ověřenou kopií trestního rozsudku z roku 1994 nedisponuje, když tím začal argumentovat až v soudním řízení.

44. Žalobce ve správním řízení k výzvě prvostupňového orgánu nedoložil ani jím odkazovanou lékařskou zprávu, ze které měla vyplynout jeho zranění způsobená v íránském vězení, ačkoli i na tento nedostatek byl ve výzvě prvostupňového orgánu upozorněn. Soud plně souhlasí s žalovanou, že nebylo povinností správních orgánů pátrat v jiných spisech po žalobcem blíže nespecifikované lékařské zprávě, zvláště pak v situaci, kdy sám žalobce v průběhu správního řízení nebyl schopen specifikovat, o jaké konkrétní správní řízení by se mělo jednat. Takto široce nelze chápat žalobcem namítanou zásadu hospodárnosti řízení ve smyslu § 6 odst. 2 správního řádu.
45. Navíc správní orgány zjistily, že žalobce zpět do Íránu opakovaně cestoval i po svém útěku z této své země původu. Žalobce tvrdil, že se mělo jednat o výjimečné a „lidsky pochopitelné“ situace (úmrtí v rodině či narození dcery), ovšem nic z toho nedoložil. Rovněž správní orgány zjistily, že žalobce ve svém výsledku v roce 2014 (byť v jiném správním řízení) tvrdil, že nebyl ženatý, přesto bylo zjištěno, že žalobce již v roce 1996 (tedy dva roky po svém útěku z Íránu) se v Íránu oženil (tudíž musel přijít do styku s tamními úřady). V neposlední řadě žalobce v Íránu vyvíjel obchodní činnost, a to jako společník jedné z obchodních společností, v nichž žalobce působí. Za povšimnutí stojí i nekonzistentnost žalobcových tvrzení stran návštěv jeho domovského státu, když v rámci čestného prohlášení přiloženého k žádosti se o žádné z návštěv nezmínil, poté v reakci na výzvu prvostupňového orgánu připustil, že v Íránu byl přibližně třikrát, aby posléze, kdy prvostupňový orgán na základě počtu razítek v cestovních dokladech žalobce zjistil, že muselo jít minimálně o pět návštěv, již připouští, že do Íránu cestoval v pěti případech. Pokud žalobce v žalobě argumentuje tím, že *„za 27 let života v České republice navštívil Írán toliko v pěti případech“*, pak i toto tvrzení je značně nepřesné a zavádějící, neboť žalobce již ve své žádosti tvrdil, že v České republice pobývá od r. 2008 (tj. v době podání žaloby 13, nikoli 27 let), přičemž ale oněch pět cest do Íránu prvostupňový orgán zjistil z cestovních dokladů vydaných v pro období 2007 až 2021, tudíž do nich nemohla spadat minimálně cesta v roce 1996 za účelem žalobcova sňatku s íránskou občankou (se kterou v současnosti již nežije). Nekonzistentnost žalobcových tvrzení stran jeho cest do Íránu se potvrdila i při soudním jednání, kdy žalobce osobně ve své závěrečné řeči uvedl, že zpět v Íránu byl pouze třikrát, a to dvakrát kvůli operaci jeho dcery a jednou kvůli smrti babičky (svůj sňatek z roku 1996 žalobce pominul), což je opět verze odlišná od toho, co bylo žalobcem tvrzeno v předchozím průběhu správního řízení, resp. co bylo uvedeno v žalobě. Soud rovněž souhlasí s názorem správních orgánů, že bylo v možnostech žalobce oslovit organizaci Amnesty International s žádostí o potvrzení, že žalobci asistovala při jeho cestách do Íránu.

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

46. Soud rovněž souhlasil se správními orgány v jejich hodnocení, že tvrzení žalobce o tom, že byl velvyslanectvím vyzván k zaslání stávajícího cestovního dokladu a že mu posléze velvyslanectví odmítlo nový cestovní doklad vystavit a odkázalo jej na příslušné úřady v Íránu, bylo zcela neprokázané a navíc i značně neurčité, resp. vágní. Předně žalobce nejen že nedoložil obsah své komunikace s velvyslanectvím, ale ani blíže nespecifikoval, kdy k dané komunikaci mělo dojít a co mělo být jejím konkrétním obsahem. I pokud by skutečně velvyslanectví komunikovalo výhradně telefonicky (o čemž má soud jisté pochybnosti, zvláště pokud by žalobce výslovně požádal o písemné potvrzení uvedené komunikace), pak bylo možné doložit, že takové telefonické hovory se uskutečnily, resp. specifikovat, kdy a s kým se měly uskutečnit. Žalobce až ve své závěrečné řeči uvedl, že na velvyslanectví v souvislosti s jeho žádostí o nový pas volal více jak padesátkrát ze svého telefonu, což by jistě příslušní mobilní operátoři mohli potvrdit; to měl ovšem žalobce tvrdit a dokládat již ve správním řízení. Rovněž pak ze strany žalobce zůstalo ve správním řízení bez jakéhokoli vysvětlení to, co se změnilo od roku 2012, resp. 2016, kdy žalobci předchozí jeho cestovní pasy velvyslanectví vydalo, jak vyplývá z kopií cestovních pasů, jež jsou součástí správního spisu. V dané souvislosti soud pro úplnost upozorňuje na to, že z žalobcem doloženého překladu jeho žádosti ze dne 1. 3. 2021 o vydání nového cestovního pasu, kterou žalobce zaslal velvyslanectví, vyplývá, že řada míst v žádosti zůstala nevyplněna, tudíž nelze vyloučit ani takový scénář, že velvyslanectví odmítlo vydat cestovní pas pro neúplnost žádosti, což by ovšem znamenalo, že by nevydání pasu bylo způsobeno samotným žalobcem. I v tomto ohledu tedy správní orgány důvodně trvaly na doložení komunikace mezi žalobcem a velvyslanectvím ohledně odevzdání jeho stávajícího cestovního pasu, resp. nevyhovění jeho žádosti o vydání nového cestovního pasu, aby mohlo být postaveno najisto, co bylo skutečným důvodem pro změnu přístupu velvyslanectví k osobě žalobce ve věci vyřízení jeho žádosti o nový cestovní pas.
47. Poslední žalobcova námitka směřovala proti neprovedení jeho účastnického výsledku, který žalobce v průběhu správního řízení navrhoval „z procesní opatrnosti“ a odůvodňoval jej pouze v obecné rovině tím, že by se měl konat „za účelem prokázání všech rozhodných skutečností“. Ani tuto poslední žalobní námitku soud důvodnou neshledal.
48. Dle § 169j odst. 1 zákona o pobytu cizinců platí, že *správní orgán může za účelem zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, vyslechnout účastníka řízení*. Podle odst. 2 téhož zákonného ustanovení, *na výslech účastníka řízení se použijí obdobně ustanovení správního řádu o důkazu svědeckou výpovědí, není-li dále stanoveno jinak*.
49. Soud zastává názor, že každému řádnému důkaznímu návrhu (výslech účastníka či svědka nevyjímaje) musí předcházet skutkové tvrzení, k němuž tento návrh směřuje. Teprve na základě takového tvrzení je totiž správní orgán objektivně schopen v intencích § 52 správního řádu posoudit, zda jde o důkazní návrh potřebný ke zjištění skutkového stavu věci nebo ne. Soud nemůže aprobovat takovou procesní taktiku účastníků správního řízení, v němž je tíží důkazní břemeno, kdy tito učiní důkazní návrh výsledkem bez konkrétních skutkových tvrzení, která mají být prokazována, s tím, že příslušné skutečnosti vyplynou až z provedeného výsledku. Vyžadovat po správních orgánech provedení takovýchto obecně formulovaných důkazních návrhů by znamenalo nutit je rezignovat na jakoukoli snahu o racionalitu správního řízení a procesní efektivitu vůbec. Navíc by byla správnímu orgánu odepírána možnost si v rámci výsledku ověřit, zda tvrzení účastníků odpovídají obsahu výpovědi účastníka (příp. svědků), což má

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

zásadní vliv na posuzování věrohodnosti dané výpovědi. Z těchto důvodů nelze akceptovat důkazní návrhy obecné, tedy nevztahující se ke konkrétnímu tvrzení.

50. I judikatura Nejvyššího správního soudu ponechává v případě důkazního návrhu výsledkem účastníka řízení na úvaze správního orgánu, zda výsledek účastníka provede, když z ničeho nevyplývá povinnost správního orgánu takový výsledek provést a účastník správního řízení má možnost se vyjádřit prostým vyjádřením svých tvrzení ve věci, které nemusí mít formu jeho výsledku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2019, č. j. 9 Azs 72/2019 – 32). K funkci výsledku účastníka řízení se Nejvyšší správní soud vyjádřil již např. v rozsudku ze dne 6. 2. 2014, č. j. 6 As 147/2013 – 29, kde uvedl: „*Výsledek účastníka řízení není určen k tomu, aby při něm účastník uváděl svá tvrzení o rozhodujících skutečnostech, ani aby se touto formou vyjadřoval k jiným provedeným důkazům. K tomu slouží primárně podání, návrhy a jiné procesní úkony účastníka řízení.*“
51. V tomto ohledu je stěžejní ta skutečnost, že žalobce v souvislosti s návrhem svého výsledku netvrdil žádné konkrétní skutečnosti, které by měly být jeho výsledkem doloženy. Jak již bylo uvedeno výše, žalobce svůj výsledek navrhoval „z procesní opatrnosti“, přičemž ale v průběhu správního řízení správním orgánům nepředložil taková konkrétní tvrzení ohledně rozhodných skutečností, k jejichž prokázání by mohlo být účelné vést jeho výsledek. Žalobce totiž ve svých tvrzeních o tom, proč nemohl získat cestovní doklad na velvyslanectví, příp. v zemi původu, zůstal nekonkrétní, a to i přes výzvu a poučení, kterého se mu od prvostupňového orgánu dostalo. S jistým vysvětlením žalobce přišel až v závěrečné řeči při ústním jednání, což už je pozdě.
52. Lze proto přisvědčit názoru žalované, že prvostupňový orgán na základě obecného návrhu žalobce nebyl povinen provést jeho výsledek, neboť žalobce (ve správním řízení právně zastoupen) i přes podrobné a konkrétní poučení, kterého se mu od prvostupňového orgánu dostalo, netvrdil žádné konkrétní skutečnosti, které by navrženým výsledkem měly být prokázány.
53. Je-li žalobcem v dané souvislosti namítáno porušení § 3 správního řádu, pak soud odkazuje na právní závěry vyslovené Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 20. 6. 2018, č. j. 3 Azs 133/2017 – 27, podle kterých: „[...] *povinnost správního orgánu řádně objasnit stav věci zakotvená v § 3 správního řádu není absolutní a je významně korigována zásadou procesní ekonomie. V souladu s touto zásadou je dostačující, pokud správní orgán zjistí tolik informací, kolik jich potřebuje k tomu, aby učinil rozhodnutí.*“ Podle názoru soudu i v nyní projednávané věci si správní orgány opatřily dostatek informací potřebných pro jejich závěr, že žalobce nesplnit zákonnou podmínku pro vyhovění jeho žádosti, když nedoložil, že si platný cestovní pas nemohl nezávisle na své vůli opatřit.
54. Na uvedeném závěru pak nic nemění ani žalobcem odkazované rozsudky zdejšího soudu, neboť ty byly činěny ve skutkově i právně odlišných věcech (v obou případech se jednalo o žádost o prodloužení doby platnosti povolení k dlouhodobému pobytu), přičemž žalobcem citované obecné závěry se neocitají v žádném rozporu s právním posouzením, které provedl soud v nyní posuzované věci.
55. V návaznosti na výše uvedené soud shrnuje, že požadavky prvostupňového orgánu na žalobce ohledně prokázání rozhodných skutečností vyslovené ve výzvě ze dne 20. 5. 2021 k doložení důvodů nezávislých na vůli žalobce, pro které si nemůže opatřit cestovní doklad, byly opodstatněné a nikoli formalistické, jak bylo nedůvodně namítáno žalobcem v žalobě. Soud přitom neshledal, že by správní orgány nedostály své obecné

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.

povinnosti opatřovat podklady pro rozhodnutí a postupovat tak, aby byl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.

56. Soud proto uzavírá, že správní orgány postupovaly v souladu se zákonem, když žádost žalobce zamítly z důvodu nedoložení, že si nový cestovní pas nemohl opatřit z důvodů nezávislých na jeho vůli. Soud též v projednávané věci neshledal v postupu správních orgánů žádné závažné procesní pochybení, které by mělo za následek nezákonnost napadeného, resp. prvostupňového rozhodnutí.
57. Úplným závěrem soud *obiter dictum* doplňuje, že nebude-li mít žalobce skutečně i nadále možnost získat cestovní pas u velvyslanectví, případně u příslušných orgánů v zemi svého původu, pak mu nic nebrání v tom, aby si náležitě zdokumentoval, že cestovní pas si skutečně nemůže nezávisle na své vůli opatřit, a poté o vydání cizineckého pasu požádal opětovně a v následně vedeném správním řízení svou žádost řádně doložil.

VII.

Rozhodnutí soudu

58. Soud uzavírá, že žádnou z žalobcem uplatněných žalobních námitek neshledal důvodnou, a proto podanou žalobu výrokem I. tohoto rozsudku zamítl dle § 78 odst. 7 s. ř. s.

VIII.

Náklady řízení

59. Podle § 60 odst. 1 s. ř. s. náleží právo na náhradu nákladů řízení žalované, která měla ve věci plný úspěch. Žalované ovšem žádné náklady nad rámec běžné úřední činnosti nevznikly, a proto soud žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (výrok II. tohoto rozsudku).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost. Kasační stížnost musí být podána do dvou týdnů po doručení rozsudku. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu; lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni.

Plzeň 17. ledna 2023

Mgr. Lukáš Pišvejc v.r.
předseda senátu

Shodu s prvopisem potvrzuje L. C.